Voorstel aan college en raad

Nummer:	02430000162639
Datum:	16 november 2023
Opsteller:	Kees Hulskes
Portefeuillehouder:	Wethouder W. Mazier
Onderwerp:	Regioarrangement EHPZ 2023, visievorming en gebiedsopgaven

Het college van B&W besluit de gemeenteraad voor te stellen:

1. Kennis te nemen van het “Regioarrangement EHPZ 2023; Handreiking voor samenwerking”;
2. In te stemmen met de opgaven van de Regio EHPZ, zoals opgenomen in het agenderende hoofdstuk 6;
3. De intentie uit te spreken tot langjarige regionale samenwerking in het kader van het regioarrangement EHPZ.

Inleiding

Het Rijk wil met alle provincies afspraken maken over hoe zij opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur, goed ruimtelijk kunnen inpassen. Het Rijk vraagt hiervoor een Ruimtelijk Voorstel van de provincies. De provincie Gelderland heeft besloten haar Ruimtelijk Voorstel vanuit haar zeven regio’s op te bouwen op basis van een regioarrangement per regio. Eén van de regio’s is de regio EHPZ. Ook de provincie Flevoland dient een Ruimtelijk Voorstel in bij het Rijk.

De sturende principes van het regioarrangement zijn: ruimtelijke kwaliteit, water en bodem sturend en brede welvaart.
Door de val van het Kabinet is de bestuurlijke context veranderd. Dit heeft vooral gevolgen voor de opgaven van het landelijk gebied. Een belangrijk uitgangspunt voor het regioarrangement 2023 is dat deze gevuld zou worden met bestaand beleid. De feitelijke situatie is dat nog niet alle basisdocumenten, zoals de omgevingsvisies en de gebiedsagenda Noord-Veluwe zijn vastgesteld. De kaders van het visiedocument Vitaal Landelijk Gebied Gelderland zijn nog in ontwikkeling en komen medio 2024 beschikbaar. Ook is er geen landbouwakkoord tot stand gekomen.

Het regioarrangement EHPZ 2023 “Handreiking voor samenwerking” is daarmee **een startdocument met agenderende werking**.

<u>Startdocument</u>

Het regioarrangement EHPZ 2023 markeert de start van een proces om gezamenlijke opgaven van het EHPZ gebied vorm te geven voor de komende 20 tot 30 jaar. Het regioarrangement is een dynamisch document dat minimaal eens in de twee jaar zal worden bijgesteld.

<u>Agenda</u>

Het regioarrangement agendeert de opgaven die de deelnemende overheden (Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen) samen met inwoners en partners (bedrijven en instellingen) met elkaar te doen hebben. Het doel is om de opgaven te realiseren, te integreren en te versnellen. Het voorstel is om aan de slag te gaan met een Strategische Ruimtelijke Visie EHPZ en zes gebiedsopgaven.

<u>Kader</u>

Bestaand beleid:

<u>Alternatieven</u>

Niet van toepassing

Beoogd effect
In het regioarrangement worden gezamenlijke afspraken gemaakt tussen de provincies, gemeenten en waterschappen over de aanpak van de gebiedsopgaven in samenhang voor de komende 20 tot 30 jaar. Het college wil met dit voorstel de raad optimaal betrekken bij de besluitvorming rond dit regioarrangement en de agenderende opgaven voor de regio EHPZ. Daarbij zijn langjarige samenwerking en voldoende financiële middelen belangrijke randvoorwaarden.

Argumenten
1.1 Het regioarrangement is een bundeling van bestaand beleid
Het uitgangspunt is dat in deze eerste versie van het regioarrangement geen nieuw beleid wordt vastgesteld. Ook zijn nog niet alle basisdocumenten (o.a. omgevingsvisies) zijn vastgesteld. Daarom kan volstaan worden met ‘kennis nemen van’ en is het niet nodig om het regioarrangement vast te stellen.

2.1 Gezamenlijke opgaven geven kader en bepalen de agenda van de toekomst
In hoofdstuk 6 van het regioarrangement staan de opgaven voor de regio EHPZ beschreven die vragen om een gezamenlijke uitwerking en aanpak. De eerstvolgende stap is het opstellen van een plannen van aanpak voor de Ruimtelijke Strategische Visie EHPZ en de 6 gebiedsopgaven. Voor gebiedsopgave GEUS (Garderen, Elspeet, Uddel en Speuld) is al een proces ingericht.

2.2 Ruimtelijk Voorstel volgt op regioarrangement
Er is gezamenlijk commitment (provincies, gemeenten en waterschappen) op de opgaven, zoals verwoord in het regioarrangement. Door expliciet in te stemmen met de opgaven uit Hoofdstuk 6 geven wij een duidelijk signaal af richting de provincie om hiermee in het provinciale Ruimtelijk Voorstel rekening te houden. Het onderstreept de gezamenlijkheid van de opgaven en de samenwerking.

3.1 De opgaven hebben reikwijdte tot over de gemeentegrenzen
Het regioarrangement beschrijft de ambities, doelen en opgaven voor de leefomgeving rondom de drie perspectieven; 1. Perspectief natuur en landbouw, 2. Ordenende netwerken mobiliteit, energie en (circulaire) economie en 3. Leefbare steden en regio’s. De opgaven binnen deze perspectieven kunnen zowel qua schaalgrootte als qua complexiteit niet door de afzonderlijke gemeenten alleen opgepakt worden.

3.2 Borgen commitment en continuïteit
We gaan als overheden een langjarige samenwerking aan. We zijn daarin gelijkwaardig en niet gelijk; zo kennen we onze eigen verantwoordelijkheden. We geven elkaar de ruimte om onze eigen verantwoordelijkheden te definiëren en afspraken te maken die nodig zijn voor de uitvoering van specifieke aspecten van het regioarrangement. Dit gebeurt vanuit gezamenlijke ambities en doelstellingen voor de gehele regio. Dit is een eerste belangrijke stap om integraal met gebiedsopgaven aan de slag te gaan. En zo continuïteit te borgen; langjarig commitment ook financieel.

Omgevingswet
Basis voor het regioarrangement zijn de vier (concept) omgevingsvisies. Inhoudelijk is er samenloop op thema’s.

Financiën
Het regioarrangement heeft geen directe financiële gevolgen. Het Rijk gebruikt de ruimtelijke voorstellen van de provincies om beschikbare middelen te verdelen. Als vervolg op het regioarrangement zullen plannen van aanpak voor de gebiedsopgaven worden opgesteld, waarin afspraken gemaakt worden over de uitvoering en middelen. Deze zullen te zijner tijd een separaat besluitvormingstraject met de raden doorlopen.
In het regioarrangement is in hoofdstuk 7 al wel een eerste hulpvraag (formatie) richting het Rijk opgenomen.

Duurzaamheid
Niet van toepassing.

Communicatie
Het Regioarrangement EHPZ beschrijft vooral het huidige – eerder vastgestelde – beleid en benoemt de ambities richting de toekomst. Dit heeft weinig nieuwswaarde en (uitgebreide) externe communicatie ligt op dit moment daarom niet voor de hand.

Het voorstel is dat na de collegebehandelingen wordt een nieuwsbericht gepubliceerd (gezamenlijk, regio-breed).
“Het regioarrangement is het resultaat van een coproductie van acht overheden: de provincie Gelderland, de provincie Flevoland, de gemeenten Ermelo, Harderwijk, Putten, Zeewolde, het Waterschap Vallei en Veluwe en het waterschap Zuiderzeeland. Het is in een relatief kort tijdsbestek tot stand gekomen en daarom heeft geen participatie plaatsgevonden met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties of met andere stakeholders. Het vervolgproces (de gebiedsopgaven) zal participatief tot stand komen”.

Uitvoering
Als vervolg op het regioarrangement zullen plannen van aanpak worden opgesteld, waarin afspraken gemaakt worden over uitvoering en middelen. Deze zullen te zijner tijd een separaat besluitvormingstraject met de raden doorlopen. Op basis van zeven regioarrangementen stelt de provincie Gelderland een Ruimtelijk Voorstel op dat ze aanleveren aan het Rijk.

Evaluatie
Verantwoording over de voortgang van de gebiedsopgaven wordt integraal opgenomen in de jaarrekening.

Bijlagen.
1. Regioarrangement EHPZ 2023 Handreiking voor samenwerking”
2. Dialoogkaart regio EHPZ (versie 0.19)